

LUNASTUSLUPAPÄÄTÖS

HAKIJA Fingrid Oyj

HAKEMUS Fingrid Oyj on hakenut Maanmittauslaitokselta 5.5.2021 päivätyllä hakemuksella lunastuslain (*Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 603/1977*) 5 §:ssä tarkoitettua lunastuslupaa Hämeenlahti-Kauppila 110 kV voimansiirtojohtoa varten tarvittavaan kiinteistöjen käyttöoikeuden pysyvään rajoittamiseen. Hakijan tarkoituksena on uusia Hämeenlahden ja Kauppilan sähköasemien välinen voimajohto noin 41 km:n matkalla. Voimajohto sijaitsee Jyväskylän kaupungin sekä Laukaan, Toivakan, Hankasalmen ja Kangasniemen kuntien alueilla. Rakennettava voimajohto alkaa Jyväskylän kaupungin tontilta 179-26-75-1 ja päättyy Kangasniemen kunnan kiinteistölle Voimaristeys 213-408-2-19. Hakemukseen on liitetty luettelo kiinteistöistä, joita lunastuslupahakemus koskee ja voimajohdon sijainti on kuvattu hakemuksen liitteillä.

Samalla hakija pyytää lunastuslain 58 §:n mukaista ennakkohaltuunotolupaa voimajohdon rakentamiseksi, koska johdon uusimisella on kiire. Lisäksi hakija pyytää, että lunastuksen kohde voidaan lunastuslain 10 §:n mukaisesti vähemmän tärkeiltä osin jättää lunastustoimituksessa määrättäväksi.

Hanke

Hämeenlahden ja Kauppilan sähköasemien välillä on 1940-luvulla valmistunut kantaverkon voimajohto. Hakijan mukaan nykyinen voimajohto on käyttökänsä päässä ja se on uusittava. Olemassa oleva voimajohto korvataan uudella 110 kV voimajohdolla, joka on siirtokyvyltään nykyistä vahvempi.

Uusi voimajohto rakennetaan purettavan Hämeenlahti-Kauppila 110 kV:n voimajohdon paikalle nykyiseen maastokäytävään. Hakija toteaa vastineessaan, että valtioneuvosto on 2.11.1944 myöntänyt Imatran Voima Oy:lle luvan lunastaa Varkauden muuntoasemalta Jyväskylän kaupunkiin voimajohtoa varten käyttöoikeuden. Olemassa oleva Hämeenlahti-Kauppila 110 kV voimajohto on rakennettu em. luvan perusteella ja otettu käyttöön 1.7.1946. Lunastusluvan perusteella tuolloin lunastettiin voimajohtoa varten käyttöoikeus 30 metriä leveään johtoauekseen sekä metsämailla 10 metriä leveisiin reunavyöhykkeisiin johtoauekseen molemmin puolin. Hakijan mukaan voimajohdon uusimisen vuoksi johtoalueen leveyttä ei ole tarpeen muuttaa, mutta reunavyöhykkeet tulee perustaa koko voimajohdon pituudelle ja rakentamisrajoitus tulee ulottaa reunavyöhykkeen takarajalle.

Voimajohdon rakentaminen aloitetaan Hämeenlahden sähköasemalla sijaitsevalta nykyiseltä kahden virtapiirin pylväältä 35Y. Pylväältä 1 lähtien rakennettava voimajohto kulkee omissa johtokäytävässään pylväälle 151 saakka. Pylväältä 152 Kauppilan sähköasemalla sijaitsevalle

pylväälle 157TEL rakennettava voimajohto sijoittuu olemassa olevien Vihtavuori-Kauppara 110 kV ja Huutokoski-Vihtavuori 400 kV voimajohtojen väliin. Yksittäisten pylväiden paikat muuttuvat lähinnä siksi, että pylväitä tulee uudelle johdolle vähemmän kuin nykyisellä vanhalla johdolla on pylväitä.

ASIANOSAISTEN KUULEMINEN, SUOSTUMUKSET, LAUSUNNOT, SELVITYKSET

Asianosaisten kuuleminen

Fingrid Oyj on tehnyt kiinteistöjen omistajien kanssa sopimuksia tarvittavan johtoalueen ennakkohaltuunotto-oikeudesta. Tehtyihin sopimuksiin on kirjattu, että allekirjoittanut maanomistaja suostuu lunastukseen ja ennakkohaltuunottoon ja allekirjoittanutta ei tarvitse enää kuulla lunastusluvan antamisen yhteydessä. Kaikkien maanomistajien kanssa ei sopimusta kuitenkaan ole saatu tehtyä.

Maanmittauslaitos on varannut niille lunastuslupahakemuksen kohteena olevien kiinteistöjen omistajille ja käyttöoikeuden haltijoille, jotka eivät ole kirjallisesti suostuneet lunastukseen, mahdollisuuden antaa lausuntonsa asiasta. Elenia Verkko Oyj on kiinteistön 179-409-8-924 Kanavuori omistajana ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa. Kahden kiinteistön omistajat ovat antaneet lausunnon.

Jyri Lassin ja Petri Lassin lausuma

Jyri Lassi ja Petri Lassi vastustavat ennakkohaltuunotto-oikeuden myöntämistä ja lunastusta. He pyytävät, että hakemus hylätään, jos ei kokonaan, niin ainakin ennakkohaltuunoton osalta. Lassin mukaan hakijan esittämä hankkeen tavoiteaikataulu on hakijan oma sisäinen päätös eikä siten voine olla lain tarkoittama kiireellisyysperuste tai muu tärkeä syy ennakkohaltuunotolle.

Lassin mukaan hanke aiheuttaa heille yksinomaan haittaa: He menettävät noin 1/3 omistamastaan kiinteistön 179-406-1-340 Linja 3000 m²:n pinta-alasta. Heidän intressissään on hallita omistamaansa kiinteistöä nykyisessä muodossaan mahdollisimman pitkään. Jos ennakkohaltuunotto hyväksytään, he toteavat joutuvansa kiireellisesti purkamaan lunastusalueella olevan varasto/puu-tee-rakennuksen, mistä aiheutuu taloudellisia kustannuksia. Ilman ennakkohaltuunottoa heillä on lausunnon mukaan paremmin aikaa suorittaa purkutoimet itse.

Lassit korostavat kiinteistönsä liittyvää tunnearvoa. He kertovat, ettei luottamusta hakijaan lisännyt myöskään hakijan sopimusneuvottelijan toimintatapa. Lassit ovat lausuneet myös korvausten perusteista ja suuruudesta.

Henna ja Tero Mansikkaviidan lausuma

Henna ja Tero Mansikkaviita ilmaisevat olevansa tyytymättömiä uuden voimalinjan aiheuttamaan käyttöoikeuden supistukseen: Kiinteistön arvo alenee huomattavasti, sillä uusi reunavyöhyke kattaa tonttimme etuosan

ja etupihamme kokonaan. Rakennusrajoitus estää rakentamisen tontin etuosaan, mm. suunnitellun autotallin rakentamisen. Lisäksi kiinteistön yleisilme muuttuu paljon, jos joudumme kaatamaan pihan hoidetut koristepuut ja tonttiamme reunustavan hoidetun metsikön etuosan puut 10 metrin vyöhykkeeltä tai rajoittamaan näiden puiden kasvua. Lisäksi puiden korkeuden rajoittaminen on työlästä. Puut lisäävät pihamme viihtyisyyttä, antavat näkösuojaa sekä suojaavat liikenteen pölyltä ja auringon valolta.

Hakijan vastine

Fingrid Oyj on antanut kiinteistön omistajien lausumien johdosta vastineen. Yhteenvetona hakija toteaa: Hämeenlahti-Kauppila 110 kV voimajohtoa uusitaan sillä tavoin, että voimajohtoalue pysyy entisen levyisenä ja entisessä sijainnissaan. Reunavyöhyke lunastetaan koko voimajohdon pituudelta, jolloin aikaisemman lunastuksen aikana peltona olleille alueille reunavyöhyke lunastetaan uutena alueena. Samalla myös rakennusrajoitus ulotetaan koko 50 m leveälle voimajohtoalueelle, kun aikaisemmin rakennusrajoitus on koskenut ainoastaan 30 m leveää johtoaukeaa. Koska kyseessä on jo aikaisemmin lunastettu ja entisessä sijainnissaan pysyvä voimajohtoalue, niin katsomme, että kyseessä on yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeästä lunastuksesta ja kahdesta kielteisestä lausunnosta huolimatta pyydämme, että Maanmittauslaitos käsittelee lupahakemuksen.

Vastine Jyri Lassin ja Petri Lassin lausumaan

Vastineessa todetaan, että Fingrid lunastaa voimajohtoa varten käyttöoikeuden, mikä tarkoittaa sitä, että kaikkien kiinteistöjen pinta-alat pysyvät entisellään ja maapohja pysyy edelleen maanomistajan omistuksessa. Maanomistaja saa edelleen käyttää voimajohdon johtoaletta sellaisiin tarkoituksiin, jotka eivät vaaranna voimajohdon käyttöä tai kunnossapitoa.

Hakija toteaa, että olemassa olevaa voimajohtoa varten on valtioneuvoston 2.11.1944 myöntämän lunastusluvun perusteella lunastettu käyttöoikeus 30 m + 2 x 10 m leveään alueeseen. Vastineen mukaan ainoa muutos, mikä uudesta lunastusluvasta aiheutuu Jyri ja Petri Lassin omistamalle tilalle, on rakennusrajoitusalueen leveneminen koskemaan koko johtoaletta eli rakennusrajoitus koskisi jatkossa myös reunavyöhykettä.

Hakija on lausunut ennakkohaltuunottoluvan tarpeellisuudesta.

Hakijan mukaan maanomistajien mainitsema varasto/puu-tee sijaitsee lähes kokonaisuudessaan voimajohdon johtoaukealla. Hakija muistuttaa, että jo nykyisen lunastetun käyttöoikeuden perusteella ei johtoaukealla saa ilman erityistä lupaa pitää rakennuksia ja lunastajalla on oikeus poistaa tällaiset rakennukset. Hakijan mukaan varistorakennus on rakennettu alueelle vuoden 1944 jälkeen, joten sen mukaisesti on selvää, ettei maanomistaja saa rakennuksen purkamisesta korvausta. Kyseistä rakennusta ei olisi saanut rakentaa nykyiseen sijaintiinsa ja rakennus on

poistettava. Hakija toteaa ottaneensa maanomistajiin yhteyttä purkamiseen liittyen vasta nyt.

Hakija on lausunut korvauksista ja toteaa, että kiinteistöllä 179-406-1-340 Linja taloudellista menetystä saattaa aiheuttaa ainoastaan mahdollinen reunavyöhykkeen rakentamisrajoituksesta aiheutuva haitta.

Vastine Henna ja Tero Mansikkaviidan lausumaan

Hakija toteaa, että vuonna 1944 myönnetyn lunastusluvan perusteella lunastettiin voimajohtoa varten käyttöoikeus 30 m + 2x10 m leveään johtoalueeseen metsäalueilla ja 30 m leveään johtoalueeseen pelloille. Hakijan mukaan tilan 179-409-8-733 Oksanen alue on olemassa olevan voimajohtojen rakentamisen aikaan ollut peltoa, jolloin 10 m leveitä reunavyöhykkeitä ei tuolloin lunastettu tilan alueelle. Kun nyt haetaan uutta lunastuslupaa voimajohtojen saneerausta varten, reunavyöhyke lunastetaan koko voimajohtojen alueelle ja samalla myös tilan Oksanen alueelle.

Reunavyöhykettä ei aikaisemmin ole lunastettu tilan Oksanen alueelle. Hakijan mukaan tästä huolimatta sähkömarkkinalain vaatimusten mukaisesti tilan alueella oleva puusto on hoidettu samojen periaatteiden mukaisesti kuin lunastetuillakin reunavyöhykkeillä. Tilan Oksanen alueella ei siis käytännössä tapahdu muutosta reunavyöhykepuuston ja sen kunnossapidon osalta. Koska voimajohto uusitaan entisen levyisenä vanhalle paikalleen, ei hankkeeseen liity puustonpoistoa. Rakennettujen kiinteistöjen alueilla reunavyöhykepuusto käsitellään muutoinkin tapauskohtaisesti yhteistyössä maanomistajan kanssa. Hakijan mukaan johtoalue siirtyy noin 2,5 metriä kauemmaksi tontin alueesta. Kun voimajohtoa varten lunastetaan 10 m leveä reunavyöhyke, niin johtoalue laajenee tilan alueella noin 7,5 m.

Viranomaislausunnot ja ympäristöselvitys

Hakija on pyytänyt hankkeesta lausuntoja viranomaisilta: Keski-Suomen liitolta, Etelä-Savon maakuntaliitolta, Keski-Suomen ELY-keskukselta, Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Etelä-Savon ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Jyväskylän kaupungilta, Laukaan kunnalta, Toivakan kunnalta, Hankasalmen kunnalta ja Kangasniemen kunnalta. Etelä-Savon maakuntaliitto on todennut, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa. Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen ELY-keskus, Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue tai kunnat eivät ole määräjassa antaneet asiassa lausuntoa.

Etelä-Savon ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on todennut lausunnossaan, ettei sillä ole huomautettavaa Hämeenlahti -Kauppila 110 kV voimajohtoa koskevasta lunastushakemuksesta. Ympäristöasioiden osalta ELY-keskus kuitenkin viittaa aiemmin antamiinsa lausuntoihinsa mm. ympäristöselvityksestä ja -selvityksen täydennyksestä.

Hankkeesta on tehty ympäristöselvitys vuonna 2016. Ympäristöselvitys on tehty Hämeenlahden (Jyväskylä) ja Hännilän (Joroinen) välisen 110

kV:n voimajohdon uusimista varten. Tässä käsiteltävä linjaosuus Hämeenlahti-Kauppila on osa tuota linjaa. Etelä-Savon ELY-keskus on katsonut, ettei hanke edellytä YVA-lain mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (päätös 3.4.2017). Fingrid on päivittänyt päätöksen jälkeen suunnitelmaansa ja pyytänyt Etelä-Savon ELY-keskukselta lausuntoa ympäristöselvitysten riittävydestä. Lausunnossaan (29.3.2021) ELY-keskus katsoo, että voimajohtohanketta varten laadittu ympäristöselvitys on riittävä, mutta painottaa, että herkimpien kohteiden osalta hankkeen yksityiskohtaiseen suunnitteluun ja optimaaliseen toteutukseen on syytä panostaa.

Hakemuksen mukaan ympäristöselvitys on otettu huomioon voimajohdon suunnittelussa ja otetaan huomioon linjan rakentamisessa.

KÄSITTELYRATKAISU *Perustelut*

Lunastuslain 5.2 §:n mukaan Maanmittauslaitos on toimivaltainen ratkaisemaan lunastuslupan, kun lunastus tapahtuu voimansiirtolinjan, maakaasuverkoston tai muun näihin verrattavan yrityksen rakentamista varten ja lunastuslupaa ei vastusteta tai kyseessä on yksityisen ja yleisen edun kannalta vähemmän tärkeä lunastus. Jos Maanmittauslaitos ei ole lunastuslain 5.2 §:n mukaan toimivaltainen käsittelemään lunastuslupaa, on sen siirrettävä asia valtioneuvostolle.

Lunastuslain esitöissä (HE 33/1996) yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeinä hankkeina mainitaan olemassa olevien linjojen korjaus- ja perusparannushankkeet ja niiden vaatimat vähäiset lisäaluelunastukset ja vähäiset käyttöoikeuden laajennukset.

Maanmittauslaitokseen on saapunut kaksi lunastuslupan myöntämistä vastustavaa lausuntoa.

Olemassa olevan 110 kV:n voimansiirtolinjan uusimistarve on saanut Fingrid Oyj:n hakemaan lunastuslupaa. Vuonna 1944 annettu lunastuslupa voimansiirtolinjaa varten rajoittaa kiinteistöjen käyttöoikeuksia jo ennestään. Uusittava voimajohto on tarkoitus sijoittaa vanhan paikalle. Uutena käyttöoikeuden rajoituksena joihinkin kiinteistöihin kohdistuisi reunavyöhykkeen rajoitukset. Muutos koskisi niitä alueita, jotka aikaisemman lunastuksen aikaan ovat olleet peltoa. Myös rakennusrajoituksen ulottuvuuteen tulisi muutos. Rakennuksia ei saisi rakentaa 50 m leveälle voimajohtoalueelle. Nyt rakennusrajoitus koskee ainoastaan 30 m leveää johtoaukeaa.

Lunastus tapahtuu voimansiirtolinjan rakentamista varten. Kyseessä on linjan perusparannushanke, joka vaatii vain vähäisiä käyttöoikeuksien laajennuksia verrattuna aikaisempaan lunastukseen. Maanmittauslaitos katsoo, että kyseessä on yleisen ja yksityisen edun kannalta vähemmän tärkeä hanke. Näin ollen Maanmittauslaitos on toimivaltainen ratkaisemaan lunastuslupan vastustavista lausunnoista huolimatta.

Päätös

Maanmittauslaitos on toimivaltainen ratkaisemaan haetun lunastuslupasian.

Sovelletut lainkohdat:

Lunastuslain (603/1977) 5.2 §, 9.4 §

ASIAN RATKAISU

Perustelut

Lunastuslain 4.1 §:n mukaan lunastaa saadaan, kun yleinen tarve sitä vaatii (*yleisen tarpeen vaatimus*). Lunastuslupaa ei kuitenkaan saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla (*vaihtoehtoedellytys*) taikka jos lunastuksesta yksityiselle edulle koitua haitta on suurempi kuin siitä yleiselle edulle saatava hyöty (*intressivertailuedellytys*).

Yleisen tarpeen vaatimus

Lunastamisen perusedellytys on yleisen tarpeen vaatimus, joka perustuu lunastuslain 4.1 § lisäksi perustuslain 15 §:n omaisuudensuojasääntöön.

Yleisen tarpeen vaatimuksen täyttymistä ei ole lunastuslain esitöissä tai oikeuskirjallisuudessa tarkasti määritelty vaan yleisen tarpeen edellytyksen täyttymisen on katsottu tapahtuvan tapauskohtaisella harkinnalla ottaen huomioon kunakin ajankohtana vallitsevat olosuhteet ja arvostukset ja näiden varassa muodostunut käytäntö. Yleinen etu ei kuitenkaan ole sama kuin julkinen käyttö, eli yleinen etu voi täytyä myös muulloin kuin julkisyhteisölle lunastettaessa.

Toisaalta, vaikka lunastaja olisikin yksityinen yhteisö, tulisi lunastuksen tarkoituksen liittyä yhteiskunnan tehtävistöön. Ollakseen yleisen tarpeen vaatima, lunastuksen tulisi hyödyttää joko suoraan tai välillisesti epäluoista ihmisjoukkoa, ei vain tiettyä pientä ihmisryhmää.

Lunastuslaissa ja oikeuskäytännössä on lähdetty siitä, että väylämäiset infrastruktuurihankkeet pääsääntöisesti täyttävät yleisen tarpeen edellytyksen.

Hakija perustelee hanketta sillä, että 1940-luvulla valmistunut kantaverkon voimajohto on käyttöikänsä päässä ja se on tarpeen uusia siirtokyvyltään vahvemmalla voimajohtolla. Tässä tapauksessa yleisen tarpeen edellytyksen täyttymistä puoltaa se, että hakemuksen kohteena oleva voimajohto on suurjännitelinja (110 kV) ja johto on osa kantaverkkoa eli sähkönsiirron valtakunnallista runkoverkkoa.

Maanmittauslaitos katsoo, että tässä lunastushankkeessa lunastuslain 4.1 §:n mukainen yleisen tarpeen edellytys täyttyy.

Vaihtoehtoedellytys

Vaikka lunastus olisikin yleisen tarpeen vaatima, ei lunastuslupaa silti saa myöntää, jos lunastuksen tarkoitus voidaan yhtä sopivasti saavuttaa jollain muulla tavalla.

Ajatus vaihtoehtoedellytyksessä on, ettei lunastusta saa liioitella vaan on käytettävä maanomistajan oikeusasemaan mahdollisimman vähän puuttuvaa keinoa, jolla lunastuksen tarkoitus kuitenkin voidaan saavuttaa. Normaalisti vaihtoehtoedellytys lunastuksissa vaatii näyttöä siitä, että lunastaja on pyrkinyt ensin toteuttamaan hankettaan vapaaehtoisin keinoin eli sopimuksin. Hakemuksen mukaan hakija on pyrkinyt tekemään johtoalueella sijaitsevien kiinteistöjen omistajien kanssa ennakkosopimukset tarvittavan johtoalueen ennakkohaltuunotto-oikeudesta. Sopimuksen tehneet maanomistajat ovat suostuneet lunastukseen. Kaikkien maanomistajien kanssa sopimusta ei ole saatu tehtyä.

Maanmittauslaitos katsoo, että haetut käyttöoikeuden rajoitukset ovat tämän tyyppisille hankkeille tavanomaisia ja lunastuksen tarkoituksen saavuttamiseksi välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Lunastusta ei voida yhtä sopivasti saavuttaa millään muulla tavalla ja lunastuslaissa mainittu vaihtoehtoedellytys täyttyy.

Intressivertailuedellytys

Lunastusta ei saa lunastuslain 4.1 §:n mukaan toimeenpanna, jos sen haitta yksityiselle edulle on suurempi kuin sen tuottama hyöty yleiselle edulle.

Yleiselle edulle tuleva hyöty on todettu arvioitaessa sitä, onko hanke yleisen tarpeen vaatima.

Oikeuskirjallisuudessa on todettu, että yksityiselle edulle tulevaksi haitaksi ei voida laskea lunastuksen aiheuttamia suoranaisia taloudellisia menetyksiä, koska ne korvataan täyden korvauksen periaatteella lunastustoimituksessa. Mahdollinen yksityiselle edulle tuleva haitta on jotain muuta.

Jyri ja Petri Lassi ovat lausumassaan todenneet menettävänsä 1/3 omistamastaan kiinteistöstä ja joutuvansa purkamaan varasto- ja käymälärakennuksen, jos lunastuslupa myönnetään.

Henna ja Tero Mansikkaviita ovat lausumassaan todenneet voimansiirtolinjan uuden reunavyöhykkeen ja rakennusrajoituksen laajentumisen alentavan huomattavasti heidän kiinteistönsä arvoa.

Lunastusluvan myöntämisestä käynnistyy Maanmittauslaitoksessa lunastustoimitus, jossa puolueeton lunastustoimikunta toteaa kiinteistöittäin käyttöoikeuden rajoituksissa tapahtuneet muutokset verrattuna aiempaan lunastukseen. Jos tapahtunut muutos on sellainen, että siitä aiheutuu kiinteistön omistajalle tai haltijalle taloudellista menetystä, lu-

nastustoimikunta määrää siitä korvauksen. Kiinteistön omistajien lausumissa esille tulleet rakennusten purkukustannukset ja kiinteistön arvon aleneminen ovat taloudellisia menetyksiä, joista voidaan määrätä lunastustoimituksessa korvaus, jos katsotaan että ne ovat aiheutuneet uudessa lunastusluvassa myönnetystä käyttöoikeuden rajoituksesta. Lunastuslupaa on haettu ja se myönnetään ainoastaan käyttöoikeuden rajoittamista varten. Kiinteistön omistusoikeus säilyy ennallaan lunastuksesta huolimatta.

Lausumissa tai lausunnoissa ei ole tullut esille sellaisia vahinkoja tai haittoja, joita ei lunastuskorvauksena korvattaisi.

Maanmittauslaitos katsoo, että yleiselle edulle saatava hyöty on suurempi kuin yksityiselle edulle mahdollisesti koituva haitta.

Johtopäätökset

Maanmittauslaitos katsoo lunastettavan hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima eikä sitä voida panna toimeen yhtä sopivasti muilla keinoilla ja sen yleiselle edulle tuoma hyöty on suurempi kuin sen yksityiselle edulle tuottama haitta on.

Näin ollen lunastuslain 4.1 § mukaiset lunastusluvun myöntämisedellytykset täyttyvät.

Ennakkohaltuunottolupa

Lunastuslain 58 §:n mukaan, jos töiden kiireellinen aloittaminen tai muut tärkeät syyt sitä vaativat, hakija voi saada oikeuden ottaa haltuunsa lunastettava omaisuus ennen lunastuslain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettua ajankohtaa.

Hakija on pyytänyt ennakkohaltuunottoluvan myöntämistä ja todennut, että voimansiirtohankkeella on kiire, koska johdon tulisi olla valmiina jo vuonna 2023.

Petri ja Jyri Lassi ovat lausumassaan vastustaneet ennakkohaltuunottoa. He toteavat, että jos oikeus ennakkohaltuunottoon myönnetään, he joutuvat kiireellisesti purkamaan lunastusalueella olevan varasto- ja käymälärakennuksen. Tästä aiheutuu heille kustannuksia.

Hakija toteaa vastineessaan, että nykyinen voimajohto on tullut teknisen käyttöikänsä päähän ja se on pikaisesti uusittava. Tällä perusteella hakija katsoo olevansa hakemansa ennakkohaltuunottoluvan tarpeessa. Hakijan mukaan ennakkohaltuunotto on muutoinkin voimajohdon rakentamisessa vakiintunut toimintatapa, koska rakentamisesta aiheutuvat haitat ja vahingot ovat nähtävissä vasta rakentamisen jälkeen. Tällöin korvausten määräämisen kannalta on järkevintä ensin rakentaa voimajohto ja käsitellä korvaukset vasta sen jälkeen.

Voimansiirtolinjan rakentamisesta aiheutuu erilaisia vahinkoja esimerkiksi käytetyille teille ja ojitukselle eikä kaikkia vahinkoja ja haittoja

saada korjattua tai korvauksista ei päästä vahingon kärsijän kanssa sopimukseen. Ennakkohaltuunotto mahdollistaa rakentamisessa syntyneiden vahinkojen korvausten määräämisen samassa lunastustoimituksessa muiden korvausten kanssa. Ilman ennakkohaltuunottoa korvaukset rakentamisen aikaisista vahingoista jouduttaisiin käsittelemään erikseen haettavassa lunastustoimituksessa linjan rakentamisen jälkeen.

Käytännössä lunastaja saa ennakkohaltuunotto-oikeuden haltuunotto-katselmuksessa, joka yleensä pidetään osana lunastustoimitusta. Haltuunottokatselmuksessa todetaan haltuunotettava omaisuus eli esimerkiksi hankkeen vuoksi purettavat rakennukset. Yleensä hakija esittelee katselmuksessa rakentamisen aikataulua. Asianosaisella on mahdollisuus esittää katselmuksessa vaatimus ennakkokorvauksesta.

Maanmittauslaitos katsoo, että voimansiirtolinjan uusimisella on kiire. Myös linjan rakentamisen aikaisten vahinkojen korvaaminen samassa toimituksessa muiden korvausten kanssa on syy luvan myöntämiselle ennakkohaltuunottoon.

Lunastuksen kohteen vahvistaminen lunastustoimituksessa

Hakija on pyytänyt, että lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n 1 momentin mukaisesti lunastustoimituksessa tarkemmin määritettäväksi. Näin voidaan menetellä, jos kyse on lunastuslain 9 §:n 4 momentin mukaisesta väylälunastuksesta ja lunastuksen kohteen yleispiirteistä osoittamista voidaan pitää lupavaiheessa riittävänä.

Maanmittauslaitos katsoo, että kyseessä on nauhamainen väylälunastus, eikä lunastettavan käyttöoikeusalueen yksityiskohtainen osoittaminen ole tarpeen. Alueen rajausta voidaan siten jättää vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa ratkaistavaksi.

Päätös

Maanmittauslaitos myöntää Fingrid Oyj:lle luvan hakemuksessa tarkoitettulla alueella lunastamalla rajoittaa käyttöoikeuksia pysyvästi. Kiinteistöt, joita lunastus koskee, on lueteltu lupahakemuksen liitteenä olevassa kiinteistöluettelossa.

Lunastettavat käyttöoikeuden rajoitukset on todettu tämän asiakirjan kohdassa "Myönnetyt oikeudet".

Hankkeen toteuttavalla taholla on velvollisuus olla selvillä muissa laeissa (mm. muinaismuistolaki, luonnonsuojelulaki, vesilaki) olevista määräyksistä, asetetuista rajoituksista ja vaatimuksista alueen käytölle ja ne on otettava huomioon hankkeen toteutuksessa. Sama koskee myös eri virastojen, viranomaisten ja toimijoiden ohjeita ja määräyksiä.

Hakijalle myönnetään lunastuslain 58 §:n mukainen lupa ennakkohaltuunottoon.

Lunastuksen kohde jätetään lunastuslain 10 §:n mukaisesti vähemmän tärkeiltä osin lunastustoimituksessa määrättäväksi.

Tässä päätöksessä mainittujen oikeuksien lunastamisen toimeenpano samoin kuin korvausten käsittely tapahtuu lunastuslain mukaisessa lunastustoimituksessa.

Sovelletut lainkohdat:

Lunastuslaki (603/1977) 4 §, 10 §, 58 §

MYÖNNETYT OIKEUDET

Maanmittauslaitos myöntää hakemuksen mukaisesti hakijalle oikeuden lunastamalla rajoittaa pysyvästi käyttöoikeuksia hakemuksessa osoitettujen ja myöhemmin lunastustoimituksessa tarkemmin määrättävien kiinteistöjen alueilla.

Voimansiirtojohtoa varten tulee lunastettavaksi seuraavanlainen kiinteistöjen käyttöoikeuden rajoitus:

1. Johtopylväiden rakenteiden väliin ja kolmea (3) metriä lähemmäksi niiden ulkopuolelle ei saa pystyttää minkäänlaisia rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja ja rautatien käytölle tarpeellisia laitteita lukuun ottamatta.
2. Aitoja ei saa kiinnittää pylväisiin eikä tukirakenteisiin.
3. Ojia tai muita kaivauksia ei saa tehdä eikä tieoikeutta perustaa kolmea (3) metriä lähemmäksi pylväiden rakenteita, etäisyys luttuna ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.
4. Johtoaukealla kokonaisuudessaan, jonka leveys on 30 metriä, ei saa ilman erityistä lupaa kasvattaa puita eikä rakentaa tai pitää rakennuksia tai kahta metriä korkeampia muitakaan rakenteita tai laitteita, tavallisia aitoja lukuun ottamatta. Rakennuksia ei saa rakentaa 25 metriä lähemmäksi johtoaukean keskiviivaa.
5. Johtoaukean molemmin puolin erotettavilla 10 metrin levyisillä ns. reunavyöhykkeillä kasvava puu saa johtoaukean reunassa olla enintään 10 metriä korkea ja muulla osalla reunavyöhykettä niin paljon sanottua mittaa korkeampi kuin puun etäisyys on johtoaukean reunasta.
6. Johtoaukealla tai sen läheisyydessä ei saa harjoittaa sellaista toimintaa, josta saattaa koitua vaaraa johdon käytölle ja kunnossa pysymiselle.

Näiden supistusten kautta varataan johdon omistajalle seuraavat johdon rakentamisen, käytön, kunnossapidon ja uusimisen vuoksi tarpeelliset oikeudet kiinteistön käyttöön, kuitenkin niin, että rautatieliikennettä ei tarpeettomasti häiritä:

1. oikeus pystyttää ja pitää johtoaukealla voimansiirtojohto pylväineen, johtimineen sekä voiman- ja tiedonsiirtoon liittyvine laitteineen.

2. oikeus suorittaa tarpeellisia mittauksia johtoaukealla sekä suorittaa maadoituksia, joista aiheutuvat työnaikaiset vahingot korvataan erikseen maanomistajille.
3. oikeus pitää johtoaukea vapaana puista, vesoista ja muista esineistä, jotka saattavat vaikuttaa häiritsevästi johdon käyttöön ja kunnossapitoon.
4. oikeus poistaa johtoaukealta rakennukset ja muut rakenteet, joiden paikoillaan pysyttämistä tai sinne pystyttämistä ei ole erikseen sovittu.
5. oikeus sopivalla tavalla merkitä johtoaukean rajat, niin että ne ovat helposti havaittavissa.
6. oikeus merkitä ne reunavyöhykkeillä sekä erityisestä syystä myös johtoalueen ulkopuolella kasvavat puut, jotka mittansa vuoksi voivat olla vaarallisia johdon säilymiselle sekä kaataa tällaiset puut, ellei metsänomistaja itse huolehdi niiden kaatamisesta. Johtoalueen ulkopuolella tapahtuvasta puiden kaatamisesta aiheutuva vahinko korvataan erikseen maanomistajille.
7. oikeus johdon omistajan lukuun työskenteleville henkilöille jalan tai ajoneuvolla liikkua johtoaukeaa pitkin johtopylväältä toiselle sekä sitä varten tehdä sinne rautatiealuetta lukuun ottamatta väliaikaisia ajoteitä ja rumpuja, tehdä ja kunnossapitää johtoaukealla olevissa aidoissa tarpeellisia veräjiä ynnä käyttää hyväkseen johtoaukealle johtavia kiinteistölle kuuluvia teitä ja polkuja sekä tarvittaessa muitakin alueita kulkemiseen jalan tai moottorikäyttöisillä taikka muilla työkoneilla ja ajoneuvoilla.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen lopussa.

Maanmittauslaitos

Allekirjoitettu sähköisesti
Tero Väyrynen
vastuualuepäällikkö

Allekirjoitettu sähköisesti
Anna Maria Mäenpää
maanmittausinsinööri (DI)

JAKELU

Fingrid Oyj
Keski-Suomen liitto
Etelä-Savon maakuntaliitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus/liikenne ja infrastruktuuri
Etelä-Savon ELY-keskus/ympäristö ja luonnonvarat
Jyväskylän kaupunki
Laukaan kunta
Toivakan kunta
Hankasalmen kunta
Kangasniemen kunta
Maanomistajat

Tätä päätöstä koskeviin mahdollisiin kysymyksiin pyydetään olemaan yhteydessä Anna Maria Mäenpäähän.

Valitusosoitus

Päätöksen tiedot

Maanmittauslaitoksen 19.10.2021 antama päätös lunastusluvasta, asiainumero MML 33890/03 04/2021.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava hallinto-oikeudelle määräajan kuluessa ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen tai ne voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköpostina. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>. Muutoksenhakuasiakirjojen lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Hallinto-oikeutena toimii Helsingin hallinto-oikeus. Sen yhteystiedot ovat:

Helsingin hallinto-oikeus

postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI
käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI
puhelin: 029 56 42000, asiakaspalvelu 029 56 42069
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän sisältö ja liitteet

Valituskirjelmässä on mainittava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä:

- tämä valitusosoitus tai sen jäljennös
- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, ellei se käy ilmi tästä valitusosoituksesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole toimitettu viranomaiselle.

Määräaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää päätöksen tiedoksisääntöä. Tiedoksisääntöä ei lueta määräaikaan. Lunastettavan omaisuuden omistajalla ja käyttöoikeuden haltijalla, joka ei ole kirjallisesti suostunut lunastukseen, määräaika valituksen tekemiseen alkaa siitä, kun päätös on luovutettu vastaanottajalle tai kun vastaanottaja on ilmoittanut vastaanottaneensa päätöksen. Mikäli päätöstä lunastettavan omaisuuden omistajalle ja käyttöoikeuden haltijalle, joka ei ole kirjallisesti suostunut lunastukseen, ei voida toimittaa todisteellisenä tiedoksiantona, toimitetaan päätös yleistiedoksiantona ja tiedoksisääntöä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta maanmittauslaitoksen verkkosivuilla. Muutoin, jollei muuta näytetä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valitusasian käsittelystä hallinto-oikeudessa peritään oikeudenkäyntimaksu, jonka suuruudesta määrätään valtioneuvoston asetuksella. Voimassa olevat maksut selviävät Internet-osoitteesta: <http://www.oikeus.fi>